

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 6. februar 2023. godine
Ref.br.:RK 2122/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI31/22

Podnosilac

Fidan Hoti

**Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 129/2021 Vrhovnog suda Republike Kosovo
od 14. oktobra 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Fidan Hoti, iz sela Neprebište, opština Suva Reka (daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Korab Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Rev. br. 129/2021] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 14. oktobra 2021. godine.
3. Osporeno rešenje je podnosiocu zahteva uručeno 10. novembra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava zagarrantovana članovima: 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 3. marta 2022. godine, podnosilac zahteva je predao zahtev u pošti, koji je u Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), pristigao i registrovan 7. marta 2022. godine.
7. Dana 16. marta 2022. godine, predsednica Suda je odlukom GjR. KI.31/22, imenovala sudiju Bajram Ljatići za sudiju izvestioca, te odlukom KSH. KI31/22 imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Safet Hoxha (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Bajram Ljatići (članovi).
8. Dana 18. marta 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana je kopija zahteva poslata Vrhovnom sudu.
9. Dana 18. marta 2022. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prizrenu-ogranak u Suvoj Reci da dostavi povratnicu kao dokaz o prijemu osporenog rešenja Vrhovnog suda od strane podnosioca zahteva.
10. Dana 22. marta 2022. godine, Osnovni sud u Prizrenu-ogranak u Suvoj Reci, obavestio je Sud da je osporeno rešenje Vrhovnog suda uručeno podnosiocu zahteva 10. novembra 2021. godine.
11. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je započeo svoj mandat u Sudu.
12. Dana 18. januara 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu da proglasi zahtev očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama i samim tim neprihvatljivim.

Pregled činjenica

Istorijat

13. Zahtev se odnosi na građanski/imovinski spor, između podnosioca zahteva i njegovih rođaka oko nepokretnosti (katastarske parcele) broj P-00471-3, u ukupnoj površini od 1944 kvadratnih metara (m²), koja se nalazi u katastarskoj zoni Neprebište, teritorija opštine Suva Reka. Stric podnosioca zahteva S. Hoti je 1989. godine prodao spornu nepokretnost Z. Hotiju. Sporna nepokretnost je na osnovu ugovora o poklonu br. LRP. br. 953-2013 od 26. jula 2013. godine, prenetu u svojinu podnosioca zahteva. Od ukupne površine od 1944 (m²), podnosilac zahteva ima u faktičkom posedu površinu od 834 m², dok se preostali deo sporne nepokretnosti u površini od 1110 m² nalazi na korišćenju i u faktičkom posedu zakonskih naslednika Z. Hotija. Spor se vodi od 2013. godine pa naovamo i u njemu sada zakonski naslednici Z. Hotija osporavaju prenos svojine sa majke A. Hoti na sina M. Hotija (oca podnosioca), tvrdeći da svojina na delu od 1110 m², nije trebalo da bude prenetu u svojinu M. Hotija, a zatim na podnosioca zahteva, već na njegovog strica S. Hotija. Ovaj spor između podnosioca zahteva i zakonskih naslednika Z. Hotit proizveo je dole navedene postupke.
14. Dana 23. juna 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu [C. br. 313/14] Osnovnom sudu u Prizrenu-ogranak u Suvoj Reci (u daljem tekstu: Osnovni sud), kojom je tražio predaju gore navedene sporne nepokretnosti i određivanje mere obezbeđenja u odnosu na tuženog Z. Hotija.
15. Dana 27. avgusta 2014. godine, tuženi Z. Hoti je podneo tužbu [C. br. 404/14] protiv podnosioca zahteva, M. Hotija i S. Hotija, sa zahtevom da se utvrdi pravo svojine na spornoj nepokretnosti.
16. Dana 12. septembra 2014. godine, Osnovni sud je na zahtev stranaka naložio da se tužba [C. br. 404/14] od 27. avgusta 2014. godine spoji sa tužbom [C. br. 313/14] od 23. juna 2014. godine.
17. Dana 10. februara 2015. godine, naslednici tuženog-tužioca Z. Hotija su predložili da se nastavi parnični postupak nakon što je Z. Hoti preminuo. Tom prilikom, parnični predmet je dobio novi broj, C. br. 67/2015.
18. Dana 2. avgusta 2016. godine, Osnovni sud je doneo presudu C. br. 67/2015, kojom je:
 - i. Usvojio kao osnovanu tužbu tuženih-tužilaca E. Hoti, K. Hoti. Z. Musaj, Q. Hoti, Qa. Hoti, M. Hoti, Ma. Hoti i S. Hoti;
 - ii. Delimično poništio ugovor [LRP. 953/2013, br. ref. 081/2013] od 26. jula 2013. godine o poklonu sporne nepokretnosti, zaključen između M. Hotija i podnosioca zahteva;
 - iii. Utvrdio da su tuženi-tužioci E. Hoti, K. Hoti. Z. Musaj, Q. Hoti, Qa. Hoti, M. Hoti, Ma. Hoti i S. Hoti, odnosno naslednici pokojnog Z. Hotija, u jednakim delovima zakoniti vlasnici na osnovu održaja dela sporne nepokretnosti po posedovnom listu P-72116030-00471-3, u površini od 1110 m², koja se vodi na ime podnosioca zahteva;
 - iv. Obavezao podnosioca zahteva, M. Hotija i S. Hotija da tuženima-tužiocima priznaju pravo svojine na delu od 1110 m² od ukupne površine sporne nepokretnosti od 1944 m²;

- v. Ova presuda će tuženima-tužiocima služiti kao osnov za upis svojine na nepokretnosti kod nadležne direkcije u opštini Suva Reka, samo za deo naveden pod tačkom III izreke;
 - vi. Predlog za određivanje mere obezbeđenja je povučen na ročištu od 20. oktobra 2014. godine;
 - vii. Obavezuju se tužioci-tuženi Fidan Hoti (podnosilac), M. Hoti i S. Hoti da tuženima-tužiocima isplate troškove postupka u iznosu od 2.897,00 evra;
 - viii. Odbija se u celosti kao neosnovana tužba tužilaca-tuženih Fidan Hoti (podnosilac), M. Hoti i S. Hoti za predaju površine od 138 (m2) od ukupne površine nepokretnosti br. P-00471-3 i zahtev za isplatu troškova postupka u iznosu od 1.731 evra.
19. Osnovni sud je svoju odluku obrazložio na sledeći način: *“Sud je, nakon izvođenja dokaza koji se nalaze u spisima predmeta, utvrdio da tuženi-tužilac Z. Hoti, sada pokojni, odnosno njegovi zakonski naslednici E. Hoti i drugi, imaju nad delom sporne nepokretnosti, katastarske parcele 471-3, zakonitu, u dobroj veri i savesnu državinu i da se isti nalaze u državini od 1989. godine, što znači da su što se tiče sticanja prava svojine na predmetnoj nepokretnosti, tužioci-tuženi ispunili sve zakonske uslove da im se prizna pravo svojine, dakle oni su ovo pravo stekli održajem”.*
20. Dana 19. septembra 2016. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda od 2. avgusta 2016. godine, zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, bitne povrede zakonskih odredbi i pogrešne primene materijalnog prava.
21. Dana 10. novembra 2020. godine, Apelacioni sud je presudom Ac. br. 4253/16, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda od 2. avgusta 2016. godine, obrazloživši da je prvostepeni sud izneo dovoljne i jasne razloge koje u potpunosti prihvata i ovaj sud, došavši do zaključka da je svojina na spornoj nepokretnosti stečena održajem jer je ista savesno korišćena i bila 20 godina u nesmetanoj državini naslednika tuženog-tužioca, odnosno Z. Hotija.
22. Dana 15. januara 2021. godine, podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za reviziju, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.
23. Dana 14. oktobra 2021. godine, Vrhovni sud je rešenjem Rev. br. 129/2021, odbacio, kao nedozvoljen, zahtev za reviziju, sa obrazloženjem da prema članu 211.3 ZPP-a, *“Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na novčane zahteve, predaju stvari, ili ispunjavanjem neke druga polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora u delu pobijenom presudom ne prelazi sumu od 3,000 €”.*

Navodi podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim rešenjem povređena njegova prava zagarantovana članovima 31, 32. i 54. Ustava i članom 6.1 EKLJP, zbog odbacivanja njegovog zahteva za reviziju kao nedozvoljenog od strane Vrhovnog suda.
25. U tom kontekstu, podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud odbacio zahtev za reviziju kao nedozvoljen pozivajući se na član 30.1 ZPP-a i naglašavajući da je u imovinsko-pravnim sporovima tužilac dužan da u tužbi utvrdi vrednost predmeta

spora. Po ovom osnovu, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio član 36. ZPP-a, kojim je, utvrđeno: *“Ukoliko tužilac nije uopšte pomenuo vrednost predmeta spora u tužbi podnetoj sudu, ili ukoliko je on predstavio veoma visoku ili mnogo nižu vrednost nego što je ona stvarno, onda sud prema službenoj dužnosti ili prema prigovoru optužene stranke, najkasnije na pripremnom ročištu, ako ono nije održano, onda na ročištu za glavnu raspravu pravnog pitanja, ali pre nego što počne razmatranje glavnog pitanja, brzo i na prikladan način će odrediti, odnosno će verifikovati tačnost vrednosti date tužbi od stranke tuženika”*.

26. Nadalje, podnosilac zahteva navodi: “U ovom predmetu, predmet spora su bile parcele P-72116030-00471-3 u površini od 1110 m² što znači da je vrednost spora mnogo veća od one koju navodi sud, te da je sud po službenoj dužnosti morao pozvati stranku da tačno utvrdi vrednost spora”. S tim u vezi, podnosilac zahteva je pomenuo presudu Suda u slučaju KI143/21, u kojoj je Sud utvrdio povredu prava na pristup sudu od strane Vrhovnog suda.

Relevantne ustavne odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih. [...]”

Član 32.

[Pravo na pravno sredstvo]

“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način”.

Član 54.

[Sudska zaštita prava]

“Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno”.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

“1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. [...]”

ZAKON BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

4. Utvrđivanje vrednosti predmeta spora

Član 30.

“30.1 Tužilac ima dužnost da u imovinsko – pravnim sporovima, u tužbi utvrdi vrednost predmeta spora. Kao vrednost predmeta spora se ima u vidu sama vrednost glavnog zahteva”.

Član 35.

[...]

“35.2 U drugim slučajevima kada se tužbeni zahtev ne odnosi na novčana sredstva, odlučujuća će biti vrednost predmeta spora koju je dao tužitelj u svojoj tužbi”.

Član 36.

“Ukoliko tužitelj nije uopšte pomenio vrednost predmeta spora u tužbi podnetoj sudu, ili ukoliko je on predstavio veoma visoku ili mnogo nižu vrednost nego što je ona stvarno, onda sud prema službenoj dužnosti ili prema prigovoru, optužene stranke, najkasnije na pripremnom ročištu, ako ono nije održano, onda na ročištu za glavnu raspravu pravnog pitanja, ali pre nego što počne razmatranje glavnog pitanja, brzo i na prikladan način će odrediti, odnosno će verifikovati tačnost vrednosti date tužbi od stranke tuženika. U ovakvim slučajevima sud odlučuje rešenjem protiv kojeg se ne dozvoljava žalba”.

Član 211.

“211.1 Protiv presude drugostepenog suda, stranke mogu da podnesu reviziju u roku od trideset (30) dana od dana kada im je uručena presuda.

211.3 Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na novčane zahteve, predaju stvari, ili ispunjavanjem neke druga polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora u delu pobijenom presudom ne prelazi sumu od 3,000 €.

[...]

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
28. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

Član 113

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

29. Sud se dalje poziva i na uslove prihvatljivosti koji su dalje precizirani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, kojima je utvrđeno:

47.

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”.

30. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud ocenjuje da se podnosilac zahteva legitimise kao ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [Rev. br. 129/2021] Vrhovnog suda od 14. oktobra 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva utvrđena zakonom. Podnosilac je u svom zahtevu takođe razjasnio osnovna prava i slobode za koja tvrdi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u roku od 4 (četiri) meseca u skladu sa rokom koji je određen u članu 49. Zakona.

31. Međutim, osim gore navedenih uslova, Sud dalje razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u podpravilu (2) pravila 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, kojim je utvrđeno:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

32. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, bilo bi tačnije kada bi se o istima govorilo kao o “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi, onda kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pri tom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta povreda Ustava i EKLJP sasvim očigledna (vidi predmet ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe, [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [Kl166/20](#), podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju, (iv) “haotični ili nategnuti” navodi (vidi predmete ESLJP-a [Kemmaché protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), predstavka br. 4241/03, kategorija (iii).

33. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim rešenjem Vrhovnog suda povređena njegova prava zagarantovana članovima: 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, kao i članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

34. Iz načina iznošenja navoda, Sud primećuje da je suština žalbe podnosioca zahteva pred Sudom povezana sa načinom primene ZPP-a od strane Vrhovnog suda. U tom

kontekstu, Sud će razmotriti i analizirati navode podnosioca zahteva u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u saglasnosti sa kojom su, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, redovni sudovi i Ustavni sud dužni da tumače osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

i. Ocena Suda povodom navoda koji pokreću “pitanja primene zakona”

35. Pozivajući se na navode podnosioca zahteva, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud odbacio zahtev za reviziju kao nedozvoljen pozivajući se na član 30.1 ZPP-a, ali je time povredio član 36. ZPP-a, kojim je propisano: *“Ukoliko tužilac nije uopšte pomenio vrednost predmeta spora u tužbi podnetoj sudu, ili ukoliko je on predstavio veoma visoku ili mnogo nižu vrednost nego što je ona stvarno, onda sud prema službenoj dužnosti ili prema prigovoru optužene stranke, najkasnije na pripremnom ročištu, ako ono nije održano, onda na ročištu za glavnu raspravu pravnog pitanja, ali pre nego što počne razmatranje glavnog pitanja, brzo i na prikladan način će odrediti, odnosno će verifikovati tačnost vrednosti date tužbi od stranke tuženika”*.
36. U tom kontekstu, Sud se poziva na relevantne delove osporenog rešenja Vrhovnog suda, koji odbacivanje zahteva za reviziju kao nedozvoljenog zasnovao je na sledećim razlozima: *“Vrhovni sud Kosova je pri razmatranju dozvoljenosti podnošenja revizije prema članu 211.3 ZPP-a, našao da je: Revizija punomoćnika tužilaca-protivtuženih nedozvoljena. U članu 211.3 ZPP-a, “Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim odnosima u kojima se tužbeni zahtev ne odnosi na novčane zahteve, na predaju stvari ili na ispunjavanje neke druga polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora navedenog u tužbi tužioca ne prelazi sumu od 3,000 €”*.”
37. Vrhovni sud je dalje naglasio da: *“Iz spisa predmeta proizilazi da je tužilac-protivtuženi podneo tužbu za utvrđenje prava svojine na delu katastarske parcele 471-3, u površini od 1110 kvadratnih metara, koja se vodi na ime Fidana Hotija, ali nije odredio vrednost spora. Tužba je predata sudu dana 27.08.2014. godine i na ime sudske takse za tužbu, tužilac je uplatio iznos od 15,00 €. Na osnovu Administrativnog uputstva o objedinjavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova br.2008/02 od 27.11.2008. godine, koje je bilo na snazi u vreme podnošenja tužbe, u članu 10. stav 1. je predviđeno da za parnični postupak, taksa od 15,00 € pokriva vrednost spora od 1.001 do 2.500 €”*.
38. U zaključku, Vrhovni sud je utvrdio da: *“Na osnovu člana 30.1 ZPP-a, “Tužilac ima dužnost da u imovinsko-pravnim sporovima, u tužbi utvrdi vrednost predmeta spora”. Tužba je predata sudu dana 21.10.2014. godine, u kojoj tužilac-protivtuženi nije odredio vrednost spora. S obzirom na to da vrednost predmeta spora iskazana kroz taksu koja je plaćena za tužbu tužioca ne prelazi iznos predviđen odredbom člana 211.3 ZPP-a, revizija u ovoj pravnoj stvari nije dozvoljena i kao takva se mora odbaciti”*.
39. Sud podseća da je suština navoda o povredi ustavnih prava podnosioca zahteva povezana sa činjenicom da je prvostepeni sud morao da primeni drugu odredbu zakona, umesto primenjene odredbe ZPP-a, kako bi se vrednost spora pravilno utvrdila.
40. Na osnovu napred navedenog, Sud smatra da je podnosilac zahteva svoj slučaj zapravo izgradio na osnovama zakonitosti, a ne na osnovama ustavnosti. Zbog toga, Sud podseća da ga samo navod koji je iznet na nivou ustavnosti, može pokrenuti da interveniše u otklanjanju povreda prava zagarantovanih Ustavom i međunarodnim instrumentima koji su direktno primenljivi u domaćem pravnom poretku (vidi, s tim u vezi, Ustavni

sud, slučaj [KI76/21](#), sa podnosiocem *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 33).

41. Sud podseća da je na osnovu sudske prakse ESLJP-a koja se odnosi na doktrinu četvrtog stepena, oduvek razjašnjavao razliku između “ustavnosti” i “zakonitosti” i da je tvrdio da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili pogrešnim tumačenjem i primenom zakona, koje su navodno počinili redovni sudovi, osim ukoliko su i u meri u kojoj su takvim greškama mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI179/18](#), podnosilac *Belgijzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., “Adem Jashari”*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), sa podnositeljkom *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17 i KI05/18](#), sa podnosiocima *Basri Deva*, *Afërdita Deva* i *Društvo sa ograničenom odgovornošću “Barbas”*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60, i nedavno slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34).
42. Sud je stalno tvrdio da nije njegova uloga da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje činjenice koje su opredelile redovan sud da donese jednu određenu odluku za razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud “četvrtog stepena”, čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda [KI49/19](#), gore citiran, stav 48; i [KI154/17 i KI05/18](#), gore citiran, stav 61, i nedavno slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 35).
43. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima bi trebalo napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je prethodno navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveriti da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmet ESLJP-a *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, br. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 i 41509/98, presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe, slučaj Suda [KI154/17 i KI05/18](#), gore citiran, stav 63). U principu, takav izuzetak je povezan sa slučajevima za koje se ispostavilo da su očigledno proizvoljni, uključujući i one u kojima je sud “*primenio zakon na očigledno pogrešan način*” u konkretnom predmetu i koji je mogao rezultirati “*proizvoljnim*” ili “*očigledno neosnovanim*” zaključcima za podnosioca u pitanju (za detaljnije objašnjenje o konceptu “*primene zakona na očigledno pogrešan način*”, vidi, između ostalog, Vodič ESLJP-a za član 6. EKLJP (građanskopravni aspekt) od 31. avgusta 2020. godine, deo IV. Procesni zahtevi; 3. Četvrti stepen; b. Obim i ograničenja nadzora koji vrši ESLJP, stavovi 329-333; i slučaj [KI154/17 i KI05/18](#), gore citiran, stavovi 60 do 65 i tu korišćene reference, i nedavno slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 36).
44. Sa napred navedenog, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da su efekti tumačenja i primene materijalnog i procesnog prava nekompatibilni sa pravima zagarantovanim Ustavom i EKLJP. Pored toga, iz obrazloženja zaključaka Vrhovnog suda navedenih u osporenom rešenju od 14. oktobra 2021. godine jasno se uočava da se u okolnostima konkretnog slučaja ne radi ni o “*očigledno pogrešnoj primeni zakona*” niti o “*proizvoljnim*” ili “*očigledno neosnovanim*” zaključcima od strane Vrhovnog suda.

45. Shodno tome, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahtevaspadaju u prvu (i) kategoriju navoda "četvrtog stepena" i kao takvi, odražavaju navode na nivou zakonitosti jer nisu argumentovani na nivou ustavnosti, pa se stoga isti, kao takvi, proglašavaju očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama.

Zaključak

46. U zaključku, Sud, uzimajući u obzir sva gore navedena izlaganja i nalaze, zaključuje: (I) da navodi podnosioca zahteva o povredi ustavnih prava pokreću "činjenična i pravna pitanja" i kao takvi spadaju u prvu (i) kategoriju navoda "četvrtog stepena" koji odražavaju navode na nivou zakonitosti a ne ustavnosti, pa stoga iste na ustavnim osnovama proglašava očigledno neosnovanim.
47. Shodno tome, zahtev se u celini mora proglasiti neprihvatljivim na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (1) Poslovnika, na svojoj sednici održanoj dana 18. januara 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatić

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani